

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการเจ้าหน้าที่ กลุ่มสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๘๕๑๓

ที่ กษ ๐๙๐๒/ ว ๗๔๓ วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก

เรียน ลนท./ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ. ๑ - ๘/สชช./กตท./กพร./สนท./กปร./กกย./กวม. และ กศก.

สคว. ส่งคำขอเข้ารับการประเมินบุคคลเพื่อขอประเมินผลงานให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นของ นางสาวบุศรัตน์ นวะบุศย์ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ (ตล.๗๖๔) กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตร ขอเข้ารับการประเมินบุคคลเพื่อประเมินผลงานให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่และส่วนราชการเดิม ซึ่งกรมฯ ได้เห็นชอบการประเมินบุคคลแล้ว เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๘

ขอประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก ชื่อผลงาน พร้อมเค้าโครงผลงาน และสัดส่วนของผลงาน โดยสามารถดูเค้าโครงผลงาน (บทคัดย่อ) และสัดส่วนของผลงานได้จาก Website ของ กกจ. และหากประสงค์ จะทักท้วงโปรดแจ้งที่ กกจ. ภายในเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายปรัชญา วงษา)
ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่

แบบเสนอเค้าโครงผลงานและข้อเสนอแนวคิดที่เสนอเพื่อขอรับการประเมิน

๑. ผลงาน จำนวนไม่เกิน ๓ เรื่อง (โดยเรียงลำดับความดีเด่นหรือความสำคัญ)

ผลงานลำดับที่ ๑

เรื่อง การศึกษากระบวนการออกใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรป

ทะเบียนวิจัยเลขที่ ตามภารกิจของหน่วยงาน

ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ) มิถุนายน ๒๕๖๖ ถึง ธันวาคม ๒๕๖๗

สัดส่วนของผลงาน

รายชื่อ/ตำแหน่ง/สังกัด	สัดส่วนของผลงาน (%)	รับผิดชอบในฐานะ
ผู้ขอประเมิน/ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)		
๑. นางสาวศุภรัตน์ นวะบุศย์ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร	๙๐	หัวหน้าการศึกษา
๒.นางสาวพรพิมล ชื่นชม ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร	๑๐	ผู้ร่วมการศึกษา

เค้าโครงผลงาน (บทคัดย่อ)

ส้มโอ (*Citrus Maxima* (Burm.f.) Merr.) เป็นผลไม้ชนิดหนึ่งที่มีศักยภาพสูงในการส่งออก ทั้งความน่าเสียดยาก ระยะเวลาในการเก็บรักษายาวนาน ทำให้เอื้อต่อการขนส่งเป็นอย่างยิ่ง แต่การส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรปกลับไม่เติบโตเท่าที่ควร เนื่องจากหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และข้อกำหนดทางด้านสุขอนามัยพืชของสหภาพยุโรปที่เข้มงวด ซึ่งการออกใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) เป็นข้อกำหนดหนึ่งที่สำคัญสำหรับการส่งออก ส้มโอไปสหภาพยุโรป (EU) การศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการและขั้นตอนในการออก ใบรับรองสุขอนามัยพืช โดยสอดคล้องกับมาตรฐานด้านสุขอนามัยพืชและข้อกำหนดด้านกักกันพืชของสหภาพ ยุโรป โดยเป็นการศึกษาค้นคว้าเอกสารมุ่งเน้นศึกษาขั้นตอน หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและข้อกำหนดต่างๆ รวมถึง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย การขึ้นทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุกับกรมวิชาการเกษตร การ ควบคุมและเผ่าระวังศัตรูพืชกักกัน การตรวจสอบคุณภาพและสุขอนามัยพืช การยื่นคำขอและการออกใบรับรอง สุขอนามัยพืชตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรป ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการออกใบรับรองสุขอนามัยพืช สำหรับส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรป ประกอบด้วย (๑) การขอใบสำคัญแสดงการรับรองแหล่งผลิตส้มโอ เพื่อการส่งออก (แบบพ.ก.๑๖-๑) ประกอบด้วย แบบคำขอใบรับรองแหล่งผลิตส้มโอเพื่อการส่งออก (แบบพ.ก.๑๖) หนังสือรับรองมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (GAP) จากกรมวิชาการเกษตร หนังสือรับรองคุณภาพมาตรฐานโรงคัดบรรจุที่ผ่านการรับรองคุณภาพและมาตรฐาน ตามระบบการผลิตที่ดี (GMP) จากกรมวิชาการเกษตร และการดำเนินงานเพื่อรับรองแหล่งผลิตส้มโอ เพื่อการส่งออก ต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบและรับรองแหล่งผลิตส้มโอปลอดโรคแคงเคอร์ และโรคจุดดำของกรมวิชาการเกษตร เมื่อผ่านการรับรองแล้ว จะได้รับใบสำคัญแสดงการรับรองแหล่งผลิตส้มโอ เพื่อการส่งออก (แบบพ.ก.๑๖-๑) (๒) การขอและออกใบรับรองสุขอนามัยพืช ประกอบด้วยคำขอใบรับรอง สุขอนามัยพืชตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ.๒๕๐๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (แบบพ.ก.๗) สำเนาหนังสือสำคัญ

แสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกผักผลไม้สดไปสหภาพยุโรป นอร์เวย์และสมาพันธรัฐสวิส สำเนาใบสำคัญแสดงการรับรองแหล่งผลิตส้มโอเพื่อการส่งออก (แบบพ.ก.๑๖-๑) และใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) และ (๓) จัดเตรียมสินค้าส้มโอเพื่อบรรจุลงในภาชนะบรรจุที่ใหม่ สะอาด ป้องกันแมลงศัตรูพืชได้ มีการสุ่มเก็บตัวอย่างเพื่อตรวจสอบศัตรูพืช เมื่อดำเนินการครบถ้วน ถูกต้องแล้ว จึงออกใบรับรองสุขอนามัยพืชพร้อมระบุข้อความพิเศษตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรปได้ ซึ่งอาจมีความซับซ้อน รวมถึงความล่าช้าในการตรวจและการออกเอกสารในบางขั้นตอน เช่น ในช่วงการขอใบรับรองแหล่งผลิตส้มโอเพื่อการส่งออก (พ.ก.๑๖-๑) เป็นต้น ดังนั้นควรมีการจัดอบรมให้ความรู้กับเกษตรกร ผู้ส่งออกหรือผู้ประกอบการ รวมถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทั้งเรื่องหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และข้อกำหนดต่างๆ และขั้นตอนการดำเนินการที่เกี่ยวกับการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรป ควรจัดทำคู่มือหรือสื่อประชาสัมพันธ์แบบเข้าใจได้ง่าย และพัฒนาระบบ e-Certification แบบครบวงจรทุกขั้นตอน นอกจากนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับส่งออก และพัฒนากระบวนการด้านเอกสารและการควบคุมสุขอนามัยพืชให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผลไม้อื่นเพื่อส่งออกไปสหภาพยุโรป และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวิจัยหรือการกำหนดนโยบายด้านการส่งออกผลไม้อื่นๆ ไปสหภาพยุโรปได้ในอนาคต

ผลงานลำดับที่ ๒

เรื่อง การศึกษาการควบคุมกระบวนการกำกับดูแลโรงงานผู้ผลิตปุ๋ยที่ได้รับใบอนุญาตผลิตตามพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ.๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในพื้นที่ภาคกลาง

ทะเบียนวิจัยเลขที่ ตามภารกิจของหน่วยงาน

ระยะเวลาดำเนินการ (เดือน ปี พ.ศ. ที่ดำเนินการ) กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ถึง เมษายน ๒๕๖๖

สัดส่วนของผลงาน

รายชื่อ/ตำแหน่ง/สังกัด ผู้ขอประเมิน/ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)	สัดส่วนของผลงาน	รับผิดชอบในฐานะ
๑. นางสาวบุศรัตน์ นวะบุศย์ ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร	๙๐	หัวหน้าการศึกษา
๒. นายสิริรักษ์ พลายแก้ว ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ กลุ่มสารวัตรเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร	๑๐	ผู้ร่วมการศึกษา

เค้าโครงผลงาน (บทคัดย่อ)

ปุ๋ย เป็นหนึ่งในปัจจัยการผลิตที่สำคัญของภาคการเกษตรไทย กลุ่มสารวัตรเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม กำกับดูแลเกี่ยวกับการผลิต การรวบรวม การจำหน่าย และการใช้รับจ้างซึ่งวัตถุอันตราย ปุ๋ยเคมี และเมล็ดพันธุ์ ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย พันธุ์พืช และปุ๋ย การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการควบคุมกำกับดูแลตรวจสอบโรงงานผู้ผลิตปุ๋ย ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มสารวัตรเกษตร โดยศึกษาจากพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ.๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และประกาศกรมวิชาการเกษตรที่เกี่ยวข้อง และศึกษาข้อมูลการตรวจโรงงานผู้ผลิตปุ๋ยและการสุ่มเก็บตัวอย่างจากโรงงานผู้ผลิตปุ๋ยของพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตรเกษตร จากฐานข้อมูลในระบบ National Single Window (NSW) ของปีงบประมาณ ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

ในพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งกลุ่มสารวัตรเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สวอต (SWOT Analysis) สรุปหาแนวทางในการพัฒนาการตรวจสอบโรงงานผู้ผลิตปุ๋ย เพื่อกำกับดูแลการผลิตปุ๋ย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผลการศึกษา พบว่า จากการเข้าตรวจสอบโรงงานผู้ผลิตปุ๋ย มีทั้งหมด ๗๐๑ โรงงาน โดยจังหวัดนครปฐมเป็นจังหวัดที่มีโรงงานผู้ผลิตปุ๋ยมากที่สุด ๑๔๖ โรงงาน (ร้อยละ ๒๐.๘๓) การสุ่มเก็บ ตัวอย่างปุ๋ย จำนวน ๘๑ ตัวอย่าง ผลวิเคราะห์ตัวอย่างปุ๋ยได้มาตรฐาน ๘๐ ตัวอย่าง (ร้อยละ ๙๘.๗๗) ผิดมาตรฐาน ๑ ตัวอย่าง (ร้อยละ ๑.๒๓) สำหรับกระบวนการกำกับดูแลโรงงานผู้ผลิตปุ๋ย ประกอบด้วย (๑) การตรวจโรงงาน กระบวนการผลิต เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต (๒) การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (๓) การตรวจสอบสินค้าผลิตภัณฑ์ (๔) การเก็บตัวอย่างปุ๋ย (๕) การแบ่งตัวอย่างปุ๋ย (๖) การฉีกตัวอย่างปุ๋ย เพื่อนำส่งวิเคราะห์ธาตุอาหาร และ (๗) การอายัดปุ๋ย หากไม่ได้มาตรฐานถูกต้องตามกฎหมาย จะรวบรวมข้อมูล เอกสารหลักฐานเพื่อดำเนินการกล่าวโทษร้องทุกข์ต่อไป สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม กำกับดูแล โรงงานผู้ผลิตปุ๋ย ประกอบด้วยการฝึกอบรมให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่สารวัตรเกษตรเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและ การสร้างเสริมความชำนาญทั้งทางด้านกฎหมายและการปฏิบัติงานให้ไปในแนวทางเดียวกัน ที่ถูกต้อง ตามกฎหมาย ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกเพื่อช่วยกันสอดส่องตรวจสอบผู้ผลิตปุ๋ย ในทุกแพลตฟอร์ม และให้เกษตรกร ประชาชนทั่วไป เข้าถึงได้ง่ายในการร้องเรียนและแจ้งเบาะแสต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำความผิด

๒. ข้อเสนอแนวคิด จำนวน ๑ เรื่อง

เรื่อง การขยายตลาดการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรปด้วยการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures (SPS))

๓. ชื่อผลงานเผยแพร่ (ถ้ามี)

๓.๑ การส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรป สำหรับผู้ประกอบการ / ผู้ส่งออก

๓.๒ มาตรการควบคุมการผลิตและจำหน่าย วัตถุอันตรายทางการเกษตร ปุ๋ยและเมล็ดควบคุม

๔. ชื่อเอกสารวิชาการ (ถ้ามี)

เรื่อง.....ไม่มี.....

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

ชื่อผู้ขอประเมิน นางสาวบุศรัตน์ นวะบุศย์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ (ตำแหน่งเลขที่ ๗๖๔)

สังกัด กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร

ขอประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ (ตำแหน่งเลขที่ ๗๖๔)

สังกัด กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร

๑. เรื่อง การขยายตลาดการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรปด้วยการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures (SPS))

๒. หลักการและเหตุผล

ส้มโอ (*Citrus maxima* (Burm.f.) Merr.) เป็นไม้ผลชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และมีการปลูกกันอย่างแพร่หลาย นอกจากบริโภคภายในประเทศแล้วยังมีศักยภาพในการส่งออก เนื่องจากมีอายุการเก็บรักษาได้นาน ทนทานต่อการกระทบกระเทือนจากการขนส่งในระยะทางไกล (บุษบง, ๒๕๕๔) สหภาพยุโรปถือเป็นตลาดอาหารที่ใหญ่ที่สุดตลาดหนึ่งของไทยและเป็นตลาดนำเข้าผักผลไม้สดที่มีศักยภาพของ ไทยอีกทั้งผู้บริโภคในสหภาพยุโรปยังมีกำลังซื้อสูง สหภาพยุโรปถือเป็นอีกหนึ่งตลาดที่ไทยพยายามเข้าถึงกำลังซื้อของผู้บริโภคให้ได้ ซึ่งสหภาพยุโรปขึ้นชื่อว่าเป็นเจ้าตำรับของมาตรการและอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะในด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยของสินค้าอาหารสด เนื้อสัตว์ ผักและผลไม้สด ที่ผ่านมาสหภาพยุโรปมีความเข้มงวดกวดขันกับการตรวจสอบสินค้าผักและผลไม้สดจากไทยที่จะส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรปมาก โดยเน้นเรื่องการตรวจสอบปริมาณสารเคมีทางการเกษตรและเชื้อจุลินทรีย์ที่อันตรายต่อมนุษย์ในผักและผลไม้เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค และเน้นการตรวจโรคพืชและแมลงศัตรูพืชที่อาจติดมากับ ผักและผลไม้ เพื่อป้องกันการแพร่ขยายพันธุ์ในสหภาพยุโรป โดยให้ความสำคัญในทุกๆ ขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียม วัตถุประสงค์ การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว การบรรจุภัณฑ์ การขนส่งและการจำหน่าย จนกระทั่งถึงมือผู้บริโภคมาตรฐานด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures (SPS)) เป็นมาตรการที่สหภาพยุโรปได้คงจุดยืนในการรักษามาตรฐาน SPS ซึ่งเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อ ควบคุมสินค้าเกษตรและอาหารไม่ให้เกิดโทษต่อชีวิตและ/หรือผลเสียต่อสุขภาพของชีวิตมนุษย์ ซึ่งครอบคลุมทั้ง ในด้านกฎหมาย กฎข้อบังคับ ข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์คุณภาพของผลิตภัณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการผลิต การตรวจสอบวิเคราะห์ การพิจารณาอนุมัติออกใบรับรองการกักกันต่างๆ โดยมาตรการที่ ออกมา จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ในการตรวจวิเคราะห์และการประเมินข้อมูลที่ต้องการทาง วิทยาศาสตร์ นอกจากนี้สหภาพยุโรปได้ใช้กฎระเบียบและมาตรการเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าอาหารจากประเทศ ที่สามด้วยความเท่าเทียมกัน โดยใช้ความตกลงว่าด้วยการใช้บังคับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่ สหภาพยุโรปได้ตกลงไว้แล้วในเวทีพหุภาคี โดยเฉพาะในกรอบการเจรจาขององค์การการค้าโลก (WTO) เป็น หลักเกณฑ์และเน้นการนำมาตรการ SPS ที่มีอยู่แล้วในระดับพหุภาคีมาปรับใช้ตามสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งเรียก แนวทางนี้ว่า SPS Plus โดยจะใช้ในบางกรณีที่มีเหตุการณ์ไม่ปกติ อันอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อสุขภาพของคน สัตว์ พืช และสิ่งแวดล้อม เช่น การห้ามนำเข้าพืชผักผลไม้ที่มาจากตระกูลส้ม (Citrus Fruit) จากประเทศที่ยังไม่ สามารถควบคุมโรคแคงเกอร์ (Canker) รวมถึงไทยด้วย เป็นต้น (สิรินาฏ, ๒๕๕๔) อย่างไรก็ตาม ส้มโอถือเป็น หนึ่งในผลไม้ไทยที่มีการแข่งขันสูงในสหภาพยุโรป แต่ส่วนใหญ่นำเข้าจากประเทศจีน ซึ่งได้รับใบอนุญาตพิเศษ (สำหรับพืชตระกูลส้ม) หากประเทศไทยสามารถพัฒนาด้านการเพาะปลูก คุณภาพผลผลิตได้ตามข้อกำหนด ต่างๆ ของสหภาพยุโรป รวมถึงสามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ส่งได้ ส้มโอไทยจะจัดเป็นผลไม้ชนิด หนึ่งที่มีลู่วางสดใสน้อยอย่างยิ่ง (สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงปราก, ๒๕๕๘) จึงเป็นช่องว่าง ทางตลาดหนึ่งที่สำคัญ อีกทั้งเพิ่มเติมการประชาสัมพันธ์ การสื่อสารข้อมูลทางโภชนาการ คุณสมบัติเด่นของ

ส้มโอไทย วิธีการสั่งซื้อ อายุการเก็บรักษา วิธีการปลูก วิธีการบริโภค รวมถึงการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้นำเข้าและโรงแรมหรือร้านอาหารไทยเพื่อให้มีขายในช่วงฤดูกาลพิเศษและยังใช้เป็นส่วนประกอบในเมนูอาหารได้อีกด้วย จึงเป็นโอกาสในการขยายตลาดการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรปได้มากยิ่งขึ้นในอนาคต

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

๓.๑ บทวิเคราะห์

๑) สถานการณ์การส่งออก

ที่ผ่านมาตลาดการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรปยังมีไม่มากนัก ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการควบคุมโรคแคงเกอร์และโรคจุดดำ ทั้งที่ยังมีความต้องการส้มโอจากผู้ประกอบการในสหภาพยุโรป ส่วนใหญ่การส่งออกไปสหภาพยุโรปจะเป็นแบบแกะเปลือก ซึ่งขนส่งทางอากาศจะมีต้นทุนสูงกว่าแบบพร้อมเปลือกที่สามารถขนส่งทางรถไฟได้ การส่งออกส้มโอของไทยไปสหภาพยุโรปยังถือว่าเป็นความท้าทายที่ต้องมีการจัดการอย่างรอบคอบความร่วมมือของผู้นำเข้าและมาตรฐานการผลิตเป็นกุญแจสำคัญในการขยายตลาด

ชนิดพืช	ประเทศปลายทาง	2562		2563		2564		2565		2566		2567	
		ปริมาณ (ก.)	มูลค่า (บาท)										
ส้มโอพร้อมเปลือก	เนเธอร์แลนด์	55,585.40	1,425,736.00	-	-	-	-	-	-	๙,200.00	4,660,000.00	-	-
ส้มโอแกะเปลือก	เยอรมัน	197.18	7,767.20	258.00	9,445.00	-	-	-	-	-	-	1.50	1.50
	นอร์เวย์	-	-	-	-	-	-	77.00	550.00	160.00	4,420.00	-	-
	สวีเดน	-	-	-	-	-	-	-	-	900	180.00	-	-
	เนเธอร์แลนด์	2.00	80.00	5.00	15.00	-	-	-	-	-	-	-	-
	เดนมาร์ก	-	-	1.00	35.00	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม		55,784.58	1,433,583.20	264.00	9,495.00	-	-	77.00	550.00	๙,360.00	4,664,600.00	3.50	1.50

ที่มา: กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๗ (ม.ค. - ๘ ส.ค.)

๒) โอกาส

ตลาดการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรปยังสามารถเติบโตได้อีก ผู้บริโภคในยุโรปยังให้ความสนใจในผลไม้ที่มีความแปลกใหม่ (Exotic fruit) และมีคุณค่าทางโภชนาการสูง เช่น ตลาดยังการ์ ผลไม้ไทยเป็นที่รู้จักดีในกลุ่มนักท่องเที่ยวอังกฤษที่เคยมายเที่ยวเมืองไทย วางขายเฉพาะร้านขายสินค้าอาหารเอเชียขนาดใหญ่ ซึ่งส้มโอเป็นหนึ่งในผลไม้ที่ได้รับความนิยม ร้านขายสินค้าอาหารนี้จึงถือเป็นช่องทางที่สำคัญในการนำเข้าผลไม้สู่ตลาดยังการ์ได้ และด้วยความเป็นตลาดใหม่สำหรับผลไม้ไทย การประชาสัมพันธ์ การผลักดันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความสนใจ ทั้งนี้การเกาะกระแสการรักสุขภาพ เพื่อเชิญชวนให้คนหันมาสนใจผลไม้ไทย ก็จะเป็นการเพิ่มโอกาสทางการค้าได้อีกแนวทางหนึ่ง รวมถึงกลุ่มเป้าหมายที่มีรายได้ปานกลางถึงสูง กลุ่มนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะผู้ที่เคยเดินทางมาประเทศไทยแล้ว ก็น่าจะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญได้ในอนาคต อีกทั้งไทยยังมีการเจรจาการค้าเสรี (FTA) กับประเทศในสหภาพยุโรป เช่น สวีเดน นอร์เวย์ เป็นต้น ซึ่งอาจช่วยลดภาษีการนำเข้าในอนาคตได้

๓) เงื่อนไข

เนื่องจากสหภาพยุโรปมีความเข้มงวดและให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยทางอาหาร สุขอนามัยพืช และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก จึงมีมาตรการควบคุมพิเศษสำหรับผักผลไม้สดส่งออกไปสหภาพยุโรป ดังนี้

๓.๑) สินค้าผักผลไม้สด ต้องมาจากแหล่งผลิตหรือแปลงเกษตรกรเครือข่ายของโรงคัดบรรจุ โดยแหล่งผลิตหรือแปลงเกษตรกรต้องมีระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (Good Agricultural Practices : GAP) มีแผนและผลการควบคุมการจัดการแปลงบันทึกต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเอกสารสัญญา ระหว่างเกษตรกรกับโรงคัดบรรจุ (Contract Farming) สำหรับโรงคัดบรรจุต้องขึ้นทะเบียนและผ่านการรับรองคุณภาพและมาตรฐานตามระบบการผลิตที่ดี (Good Manufacturing Practice : GMP) จากกรมวิชาการเกษตร

๓.๒) ต้องปลอดจากศัตรูพืชกักกันของสหภาพยุโรป เช่น แมลงวันผลไม้ (*Bactrocera dorsalis* (Hendel))

๓.๓) ต้องผ่านการตรวจสอบและมีใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) ที่ออกโดยกรมวิชาการเกษตร ยืนยันว่าส้มโอปลอดจากศัตรูพืชและมีการจัดการตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรป ต้องตรวจสอบก่อนที่จะขนถ่ายสินค้า

๓.๔) สารตกค้างต้องไม่เกินค่ามาตรฐาน (Maximum Residue Limit : MRLs) เช่น อิมิดาโคลพริด (Imidacloprid) มีค่า MRLs ไม่เกิน ๐.๙ mg/kg ต้องมีระบบตรวจสอบย้อนกลับแหล่งผลิตได้

๓.๕) บรรจุภัณฑ์ต้องเหมาะสมและมีการติดป้ายหรือฉลากหรือประทับข้อความในภาษาอังกฤษที่ภาษาเนบรจุ โดยแสดงข้อมูลดังนี้ (๑) หมายเลขทะเบียนผู้ส่งออก (๒) ชื่อผู้ประกอบการหรือผู้ส่งออก (๓) ชื่อสามัญของพืช (๔) ชื่อวิทยาศาสตร์ของพืช (๕) รหัสรุ่นที่ผลิต (Lot No. หรือ Batch No. หรือ Code No.) และ (๖) ประเทศผู้ผลิต

๓.๖) ต้องได้รับอนุญาตนำเข้าจากหน่วยงานของสหภาพยุโรป และผู้นำเข้าในสหภาพยุโรปต้องได้รับการอนุมัติให้เป็นผู้นำเข้าสินค้าพืชสดด้วย

๓.๒ แนวความคิด

๑) พื้นที่ปลอดศัตรูพืช (Pest Free Area: PFA)

พื้นที่ปลอดศัตรูพืช (Pest Free Area: PFA) หมายถึง พื้นที่ซึ่งไม่มีศัตรูพืชเฉพาะชนิดใดชนิดหนึ่งเกิดขึ้น โดยมีการแสดงให้เห็นด้วยหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และพื้นที่ดังกล่าวมีการดูแลรักษาอย่างเป็นทางการตามความเหมาะสม (<https://www.ratchakitcha.soc.go.th>) เป็นแนวทางสำคัญในการควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะประเทศปลายทางที่มีข้อกำหนดด้านสุขอนามัยพืชที่เข้มงวด เช่น สหภาพยุโรป, ญี่ปุ่น เป็นต้น ประโยชน์ของพื้นที่ปลอดศัตรูพืช จะช่วยลดความเสี่ยงในการถูกปฏิเสธนำเข้าสินค้าผักผลไม้สด เนื่องจากมีความมั่นใจได้ว่าไม่พบศัตรูพืชกักกันในสินค้า เพิ่มโอกาสในการส่งออกผลไม้สดโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการอบไอน้ำหรือฉายรังสี สร้างความเชื่อมั่นในตลาดโลกด้านความปลอดภัยของสินค้าและยกระดับราคาผลผลิตจากพื้นที่ปลอดศัตรูพืช

หลักการสำคัญของ PFA มีดังนี้

๑.๑) มีการสำรวจและกำหนดชนิดศัตรูพืช เช่น แมลงวันผลไม้ (วงศ์ Tephritidae) เป็นศัตรูกักกันที่สหภาพยุโรปให้ความสำคัญ

๑.๒) มีมาตรการกำจัดศัตรูพืชและเฝ้าระวังอย่างสม่ำเสมอ เช่น วางกับดักแมลง ตรวจสอบพืชอาศัยในพื้นที่

๑.๓) ต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมวิชาการเกษตร ในกรณีของประเทศไทย

๑.๔) ต้องมีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ต้องตรวจสอบได้ว่าสินค้ามาจากพื้นที่ปลอดศัตรูพืชจริง

๒) การออกใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการส่งออกผลส้มโอไปสหภาพยุโรป

๒.๑) ใบรับรองสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) หมายความว่า หนังสือสำคัญที่ออกโดยหน่วยงานผู้มีอำนาจของประเทศที่ส่งออกซึ่งพืช เชื้อพันธุ์พืช หรือพาหะเพื่อรับรองว่าพืช เชื้อพันธุ์พืช หรือพาหะที่ส่งออกปลอดจากศัตรูพืชตามข้อกำหนดของประเทศผู้นำเข้า

๒.๒) ขั้นตอนการขอใบรับรองสุขอนามัยพืช

(๑) ต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออกผักและผลไม้สดไปยังสหภาพยุโรป นอร์เวย์ และสมาพันธ์รัฐสวิส ฌ กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรมวิชาการเกษตร หรือผ่านระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์

(๒) ยื่นคำขอใบสำคัญแสดงการรับรองแหล่งผลิตส้มโอเพื่อการส่งออก (พ.ก.๑๖) ณ กลุ่มบริการส่งออกสินค้าเกษตร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ภายในเดือนธันวาคม ต้องมีหนังสือรับรองมาตรฐานระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (Good Agricultural Practice : GAP) หนังสือรับรองคุณภาพมาตรฐานโรงคัดบรรจุที่ผ่านการรับรองคุณภาพและมาตรฐานตามระบบการผลิตที่ดี (Good Manufacturing Practice : GMP) จากกรมวิชาการเกษตร และสำหรับการรับรองแหล่งผลิตส้มโอเพื่อการส่งออกนั้นให้ปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบและรับรองแหล่งผลิตส้มโอปลอดโรค แคนเกอร์และโรคจุดดำของกรมวิชาการเกษตร และกรมวิชาการเกษตรจะออกใบสำคัญการรับรองแหล่งผลิตส้มโอเพื่อการส่งออก (พ.ก.๑๖-๑) ให้ เมื่อการตรวจรับรองเรียบร้อยแล้ว

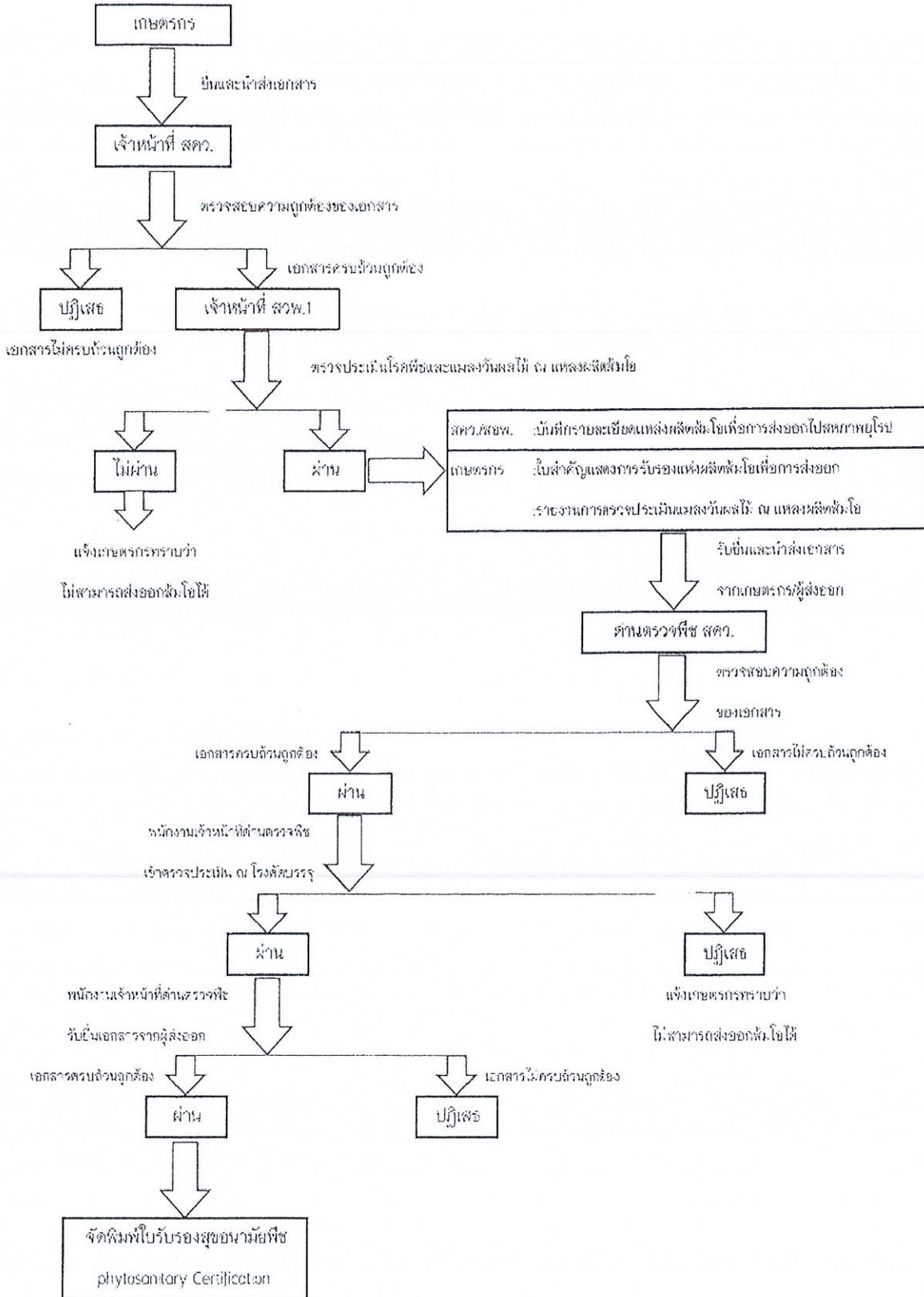
(๓) ยื่นคำขอใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรป (พ.ก.๗) พร้อมแนบเอกสารสำเนาหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกผักผลไม้สดไปสหภาพยุโรป นอร์เวย์ และสมาพันธรัฐสวิส สำเนาใบสำคัญแสดงการรับรองแหล่งผลิตส้มโอเพื่อการส่งออก (พ.ก.๑๖-๑) และใบรับรองสุขอนามัย (Health Certificate) หรือสำเนาที่มีการรับรองโดยเจ้าหน้าที่ เมื่อได้ใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรป (พ.ก.๗) แล้วต้องยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อน ๑ วันทำการก่อนจะตรวจพืช ขณะเดียวกันผู้ขอใบรับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรป (พ.ก.๗) จะต้องเตรียมสินค้าในภาชนะบรรจุที่ใหม่ สะอาด และป้องกันการเข้าทำลายของแมลงศัตรูพืชได้ดี ให้พร้อม

(๔) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของ พ.ก.๗ ครบถ้วนแล้ว จะสุ่มตัวอย่างพืชเพื่อตรวจสอบศัตรูพืช

(๕) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพืชเสร็จสิ้นแล้ว ผู้ขอใบรับรองสุขอนามัยพืช (พ.ก.๗) สามารถมารับใบรับรองสุขอนามัยพืชพร้อมแนบเอกสาร Bill of Lading และเอกสารอื่นแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

(๖) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารเรียบร้อยแล้ว จะออกใบรับรองสุขอนามัยพืชระบุข้อความรับรองพิเศษตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรป พร้อมกับผู้ขอใบรับรองสุขอนามัยพืชชำระค่าธรรมเนียมในการตรวจสอบและออกใบรับรองสุขอนามัยพืช

ขั้นตอนการออกไปรับรองสุขอนามัยพืช

๓) ด้านการตลาด

ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing Mix: 4P) เป็นหนึ่งในทฤษฎีทางการตลาดที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก (<https://enterprise.zanroo.com>) มีวิธีการวิเคราะห์ลูกค้า รายละเอียดดังนี้

๓.๑) Product (สินค้า) ควรจะมีลักษณะเฉพาะที่ตรงตามความต้องการของตลาดยุโรป ได้แก่ มีคุณภาพปลอดภัยหรือสารตกค้างต่ำ มีรูปแบบสินค้าที่หลากหลาย และมีบรรจุภัณฑ์ที่สวยงาม สะอาด มีฉลากภาษาอังกฤษ ข้อมูลโภชนาการ และ QR Code ติดตามแหล่งผลิตได้

๓.๒) Price (ราคา) จะตั้งราคาพรีเมียมสำหรับกลุ่มตลาดที่เน้นคุณภาพ ความปลอดภัย และสุขภาพ รวมทั้งพิจารณาโครงสร้างต้นทุนการส่งออก และการใช้ราคาทดลองสำหรับตลาดใหม่หรือในช่วงโปรโมชั่น

๓.๓) Place (ช่องทางการจัดจำหน่าย) มีทั้งห้างค้าปลีกระดับพรีเมียม ร้านค้าสุขภาพหรือออร์แกนิกส์ ตลาดออนไลน์ และตลาดเฉพาะกลุ่ม

๓.๔) Promotion (การส่งเสริมการตลาด) เน้นการสร้างภาพลักษณ์ มีกิจกรรมส่งเสริมการขาย เช่น แจกให้ลองชิม จัดกิจกรรมบนออนไลน์ เข้าร่วมงานแสดงสินค้า และทำสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิดีวจากบุคคลที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

นอกจากนี้อาจมุ่งเน้นไปที่การวางตำแหน่งสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคที่ใส่ใจสุขภาพ คุณภาพและความยั่งยืน โดยจัดเป็นแนวทางดังนี้

๑) การสร้างแบรนด์และภาพลักษณ์ (Brand Positioning) ใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เพื่อสร้างความแตกต่าง สร้างแบรนด์ให้มีความหมาย และเพิ่มเรื่องราวจากแหล่งผลิต

๒) การเจาะกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (Targeted Marketing) เจาะกลุ่มผู้บริโภคที่เน้นสุขภาพ ทำการตลาดโดยเจาะกลุ่มชุมชนที่คุ้นเคยกับส้มโอ และส่งเสริมผ่านช่องทางพรีเมียม

๓) การส่งเสริมการขาย (Sale Promotion & Channel Development) เข้าร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติเพื่อหาตัวแทนจำหน่าย ใช้ช่องทาง e-Commerce และแพลตฟอร์มออนไลน์

๔) การสื่อสารการตลาดเชิงคุณค่า (Value-based Marketing) ต้องสื่อสารข้อมูลโภชนาการ เช่น สารอาหาร วิตามิน ต้องสื่อสารในลักษณะเชิงบวก เช่น ส้มโอไทยปลอดภัย ส้มโอไทยปลูกด้วยวิถียั่งยืน เป็นต้น

๕) การสร้างความร่วมมือ (Strategic Collaboration) ร่วมมือกับห้างค้าปลีก ผู้นำเข้าในสหภาพยุโรป จัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ให้ทดลองชิม แจกสินค้าตัวอย่าง ใช้หน่วยงานของภาครัฐเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจ

๓.๓ ข้อเสนอ

๑) การทำพื้นที่ปลอดศัตรูพืช (Pest Free Area :PFA) เป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญ ในการสนับสนุนการส่งออกผลไม้สด เช่น ส้มโอ ไปยังประเทศที่มีข้อกำหนดมาตรฐานด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชที่เข้มงวด อย่างเช่น สหภาพยุโรป โดยจะควบคุม ดูแลและเฝ้าระวังศัตรูพืชอย่างต่อเนื่อง มีการพิสูจน์โดยหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสม จนได้การรับรองว่า ไม่มีศัตรูพืชกักกันตามที่ประเทศดังกล่าวกำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยยกระดับมาตรฐานคุณภาพและเพิ่มความน่าเชื่อถือให้กับผลไม้ไทยในตลาดต่างประเทศได้

๒) จัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรและผู้ส่งออกเกี่ยวกับการยกระดับมาตรฐานการผลิตและคุณภาพ เช่น ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรปลอดภัย (GAP) สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเพิ่มกำลังการผลิตและใช้ระบบมาตรฐานที่สหภาพยุโรปยอมรับไปในแนวทางเดียวกัน ควบคุมสารตกค้างและโรคพืชอย่างเข้มงวด และต้องตรวจสอบย้อนกลับได้ทุกขั้นตอน รวมถึงพัฒนาโรงคัดบรรจุให้ผ่านมาตรฐาน GMP/HACCP และมีระบบคัดเกรดที่ได้มาตรฐานสากล

๓) ส่งเสริมการตลาดและสร้างแบรนด์ เช่น การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าเกษตร/อาหารในยุโรป เพื่อหาคู่ค้าเพิ่มขึ้น การทำตลาดออนไลน์และเจาะตลาดผู้รักสุขภาพ และพัฒนาแบรนด์ส้มโอของไทย (GI) ที่สร้างความแตกต่างจากประเทศคู่แข่ง โดยเน้นรสชาติ คุณภาพ และปลอดภัย

๔) พัฒนาโลจิสติกส์และบรรจุภัณฑ์ อาจมีการสร้างเครือข่ายโลจิสติกส์เย็น ตั้งแต่การเก็บรักษาจนกระทั่งกระจายสินค้า (<https://www.cogistics.co.th>) สำหรับการขนส่งระยะไกล และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับตลาดของสหภาพยุโรป

๕) สนับสนุนความร่วมมือและนโยบายต่างๆ เช่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้นำเข้ายุโรปผ่านหน่วยงานของภาครัฐ จัดตั้งกองทุนสนับสนุนเกษตรกรหรือ SMEs เพื่อการส่งออก และผลักดัน FTA กับสหภาพยุโรป เพื่อลดภาษีนำเข้าสินค้าสำหรับนำเข้าไปในประเทศต่างๆ ในสหภาพยุโรป รวมถึงเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศและเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับภาคธุรกิจของไทยต่อไป

๓.๔ ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น

๑) การแข่งขันจากประเทศอื่น เช่น เวียดนาม จีน อาจส่งออกส้มโอที่มีลักษณะพันธุ์ใกล้เคียงกับไทยไปสหภาพยุโรปได้เช่นกัน

๒) ด้านต้นทุนการขนส่งและระยะเวลาในการเดินทาง หากเก็บรักษาในห้องเย็นครบเก็บที่อุณหภูมิ ๑๐ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ๘๕ – ๙๕ เปอร์เซ็นต์ การขนส่งทางเรือโดยใช้ตู้ปรับอุณหภูมิ หากระยะขนส่งนาน ๒ สัปดาห์ ควรใช้ ๑๐ องศาเซลเซียส (รายงานผลงานวิจัยประจำปี ๒๕๕๖ สอพ. ศึกษามาตรการสุขอนามัยพืชในการส่งออกส้มโอ) ซึ่งการขนส่งผลไม้สดไปสหภาพยุโรปจะต้องใช้ระบบควบคุมอุณหภูมิและต้องมีระบบการบริหารจัดการที่แม่นยำ จะส่งผลให้ต้นทุนในส่วนนี้สูงขึ้น

๓) ด้านสารเคมีทางการเกษตร มีสารกำจัดแมลงหลายชนิดที่ไทยยังใช้ในภาคการเกษตร แต่สหภาพยุโรปมีการกำหนดค่าปริมาณสารพิษตกค้างสูงสุดที่มีได้ในสินค้าเกษตร (MRLs) ไว้ เช่น อิมิดาโคลพริด เป็นต้น

๔) ด้านมาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช สหภาพยุโรปจะเข้มงวดเรื่อง สารตกค้าง ศัตรูพืชและมาตรฐานการผลิตเป็นอย่างมาก เช่น ผลส้มโอจะต้องล้างทำความสะอาด แช่ หรือจุ่มลงในน้ำผสมสารละลายคลอรีนที่มีความเข้มข้น ๒๐๐ ppm. นาน ๒ นาที ก่อนการส่งออก ณ โรงคัดบรรจุ ถ้าพบว่าผลส้มโอมีแมลงหรือสะเก็ดตำ มีอาการโรคแคงเกอร์ โรคจุดดำ หรือมีการเข้าทำลายของแมลงวันผลไม้หรือแมลงมีชีวิตรูปอื่น เช่น เพลี้ยไฟ จะไม่สามารถส่งออกได้

๓.๕ แนวทางแก้ไข

๑) แก้ปัญหาโรคและศัตรูพืชกักกันอย่างเป็นระบบ โดยจัดทำพื้นที่ปลอดศัตรูพืช (PFA) หรือ แหล่งผลิตปลอดศัตรูพืช (PFPP) เพื่อช่วยลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของโรคและแมลงที่มีผลต่อการส่งออก โดยป้องกันและเฝ้าระวังอย่างเข้มงวด เช่น ติดกับดักล่อแมลง มีการตรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอและบันทึกการตรวจพบแมลงศัตรูพืช เพื่อควบคุมได้ทันก่อนเกิดการระบาด รวมถึงอาจใช้การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrated Pest Management : IPM) มีการใช้ชีวภัณฑ์ร่วมกับการตกแต่งกิ่ง ทำความสะอาดแปลงและใช้สารเคมีเท่าที่จำเป็น นอกจากนี้ต้องมีแผนเตรียมพร้อม หากพบการระบาดของแมลงศัตรูพืช เช่น การกำจัดหรือทำลายด้วยวิธีต่างๆ กรมวิชาการเกษตรจะทำหน้าที่รับรองพื้นที่นั้นๆ ว่าเป็นพื้นที่ปลอดศัตรูพืช นอกจากนี้ อาจจัดอบรมหรือให้ความรู้แก่เกษตรกรและโรงคัดบรรจุเรื่องการจัดการโรคและแมลง เพิ่มการเฝ้าระวังตรวจสอบศัตรูพืชในแปลงและโรงคัดบรรจุ อีกแนวทางหนึ่งได้

๒) ลดการใช้สารเคมีและสารตกค้างให้อยู่ในเกณฑ์ที่สหภาพยุโรปกำหนด โดยส่งเสริมการใช้ชีวภัณฑ์ เช่น การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา (*Trichoderma spp.*) ซึ่งช่วยในการยับยั้งการเจริญของเส้นใยราสาเหตุโรคจุดดำของส้มโอ (สุธามาต ภูมิพัทธ์ สนอง บุญปิยะธิดา, ๒๕๕๗) เป็นต้น จะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั้นต้องผสมผสานร่วมกับวิธีอื่นๆ เช่น วิธีเขตกรรม การตัดตกแต่งกิ่ง เป็นต้น และแนวทางเกษตรอินทรีย์ มีการตรวจสอบสารตกค้างก่อนการส่งออกโดยห้องปฏิบัติการ และมีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ทุกขั้นตอนของการผลิต

๓) ยกระดับมาตรฐานแหล่งผลิตและโรงคัดบรรจุ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน GAP และตรวจประเมินแหล่งผลิตและโรงคัดบรรจุจากกรมวิชาการเกษตรอย่างสม่ำเสมอ

๔) เสริมสร้างภาพลักษณ์และการเจรจาต่อรองระหว่างประเทศ โดยสนับสนุนกิจกรรมประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขายส้มโอ และสร้างเครือข่ายกับผู้นำเข้าในสหภาพยุโรป เพื่อรับรู้กำหนดและแนวโน้มการตลาดของสหภาพยุโรป

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรและสร้างมูลค่าการส่งออกให้กับประเทศไทย
- ๒) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรของไทย เนื่องจากการส่งออกไปสหภาพยุโรปจะต้องผ่านมาตรฐานเข้มงวดจะส่งผลให้เกษตรกรหรือผู้ผลิต มีการพัฒนาคุณภาพสินค้ามากยิ่งขึ้น
- ๓) เพิ่มช่องทางการตลาดและกระจายความเสี่ยงโดยมีตลาดที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น
- ๔) ส่งเสริมภาพลักษณ์ผลไม้ของไทยในตลาดโลก ถือเป็นอีกหนึ่งโอกาสในการต่อยอดการส่งออกผลไม้อื่นของไทย

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ๑) ปริมาณการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรปภายใต้เงื่อนไขพื้นที่ปลอดศัตรูพืช (PFA) เพิ่มขึ้น อย่างน้อยร้อยละ ๑๐
- ๒) จำนวนพื้นที่ (ไร่) ที่ได้รับการรับรองพื้นที่ปลอดศัตรูพืช (PFA) เพิ่มขึ้น อย่างน้อยร้อยละ ๑๐
- ๓) เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไข ข้อกำหนดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรปมากยิ่งขึ้น
- ๔) ความยั่งยืนของการส่งออกส้มโอไปสหภาพยุโรปภายใต้เงื่อนไขพื้นที่ปลอดศัตรูพืช (PFA)
- ๕) ความร่วมมือกันระหว่างเกษตรกร องค์กรบรรจ และผู้ส่งออก มีการบริหารจัดการเพื่อรักษาคุณภาพของส้มโอ

(ลงชื่อ)

(นางสาวบุศรินทร์ นวะบุศย์)

ผู้ขอประเมิน

(วันที่) ๒๙ / ๙.๑. / ๖๕